

СОЦИОЛОГИЯ ЛЕКЦИЯ 5

ПРОДЪЛЖЕНИЕ НА ЛЕКЦИЯ 4

4. Макс Вебер – 1864-1920 – един от най упоритите противници на карл маркс и в същото време признава че той е ключова фигура в науката. Макс Вебер също е важно фигура за утвърждаването на икономическата социология. Той пръв употребява понятието ик. Социология и се опитва да определи изследователското й поле. Съставя и програма за нейното развитие. В своите трудове Макс Вебер обосновава идеята за една комплексна наука наречена социална икономия която трябва да съчетава ик теория, ик история и ик социология. Новата наука соц ик. Трябва да съдържа и трите подхода икономически исторически и социологически. Ик теория трябва да даде общите аспекти и съдържанието на ик явления. Ик история трябва да установи конкретните исторически факти в ик живот и ик. Социология да обоснове социалната значимост на ик явления. Изследователския обект на соц ик трябва да съдържа: икономическите институции и тяхното социално значение; явления които не са икономически но имат съществени последици за ик. Живот – това са образование, квалификация, жизнени условия; неикономически – но които зависят от икономическите фактори – тоест финансират се от икономиката. Последното произведение на Макс Вебер се нарича „стопанство и общество” в което той обосновава социологическата теория на икономиката. Вебер се отнася позитивно към ик науки и ик теория и не счита че социологията трябва да се поставя над тях, а трябва да има само допълващ характер.

4. Емил Дюркем – продължител на възгледите на Конт и също за отвърждаването на ик. Социология като самостоятелна наука. Неговите научни изследвания са в три направления – първо: критика на ик теория – той открива големи дефекти в подхода на икономистите към изучаването на ик явления. Икономистите разглеждат човека като систематически егоист изцяло мотивиран за богатство. Според Дюркем индивида се стреми към обогатяване само когато се намира в човешка общност и се поражда конкуренция. Второ Дюркем разработва проблема за дерегулацията според него бързото развитие на ик живот изпреварва създаването на норми и правила така се създава едно празно пространство в което не действат правила и което той означава с понятието аномия което означава ненормалност. Изход от това положение е формирането на професионални общности които да създадат колективни норми и ритуали регулиращи човешкото поведение. Трето – изследване на базистните институции от социологическа гледна точка.

4. Социология и икономикс в САЩ и Европа. В началото на 20 век социологията се раздробява на множество социологически дисциплини. Една от тях е Ик социология но нейното развитие в САЩ и Европа тръгва по различни посоки.

В САЩ постепенно лидер в социологическия свят става американската социология но там понятието ик социология е неприето и непознато. Вместо него в САЩ се формира едно ново направление наречено икономика и общество което разглежда икономиката и обществото като две обособени реалности. Предмет на изследване на това направление са социалните отношения в ик организации, формиране и структуриране на професионалните общности, социално неравенство, мобилност, стратификация. Заедно с това в САЩ се развиват бързо социологията на труда и индустриалната социология.

В Европа идеята на Вебер за социална икономия се доразвива от Австрийския социолог и икономист Йозеф Шумпетер 1883-1950. Той допълва съдържанието на ик анализ с още една теория и науката социална икономия трябва да обхваща 4 фундаментални области – ик история, ик теория, ик статистика, ик социология. Ик теория според него трябва да покаже какво е поведението на хората в различните периоди от време и какви са последиците, а ик социология трябва да покаже защо това поведение е точно такова а не друго. Шумпетер насочва социологическия анализ и към социалните институции като държава и към въпросите на собствеността наследството договорите. Въпреки всичко в периода от 1920 до 1950 за ик социология почти не се говори. Едва в 50-те години на миналия век двама американски учени Талкът Парсънс, Нейл Смелсън отново поставят на вниманието на учените необходимостта от социологически анализ на ик явления. Техния подход е следния – първо разглеждат ик като обособена социална подсистема на обществото. Второ – ик подсистема постоянно взаимодейства със другите подсистема на обществото. Трето ик подсистема изпълнява специфични функции и има специфична структура. Четвърто – социологията трябва да разглежда като изменчиви и подвижни предпочитанията целите изходата потребностите на хората и да влияе при формирането им. След 1960 година започва интензивно взаимодействие между социологическата и ик теория без апетите за поглъщане на едната от другата. Започва и интензивно преподаване на ик социология във висшите учебни заведения. В този период от 60-та насам се формират нови течения в ик. Социология. Първото – НЕОМАРКСИЗЪМ което счита около 90% от изследванията използват марксистки подход който се състои в това че икономическите отношения се използват за влияние в политиката и в политическата власт. Друго направление наречено Феминизъм което критикува традиционния ик анализ че той се базира само върху ик поведение на мъжете без да се отчита спецификата и функциите на жените. Според направлението жените извършват 2/3 от съвкупния обществен профукт а получават 1/10 от съвкупните доходи и притежават 1/100 от общественото богатство. Друго явление – социологически изследвания на пазара което означава че соц трябва да навлезе в пазара и да извършва маркетингови изследвания.

5. Предмет функции и задачи на ик социология.

Предмета на ик социология произтича от предмета на общата социология но им своя специфика. В предмета на ик соц се включват – общо икономическите закони които влияят на ик явления; изследване на ик структура на обществото на ик поведение на хората и факторите които им влияят; взаимоотношенията на индивидите и групите в ик живот и ик явления; взаимовръзки и взаимодействия между ик и социални явления

Обект на ик социология са социалните институции организации фирми предприятия и ик групи.

Функции на ик соц

- Познавателна – свързана е с изучаване и опознаването на социалните явления в ик живот тяхното изменение и последици
- Оценъчна – ик социология дава съждения и оценки за това кое е полезно за човека групата и обществото и това което е нецелесъобразно, неефективно, неизгодно
- Нормативна – ик соц дава емпиричен материал и информация за разработване на нормативни документи, на правила, постановления и др.

Задачи на ик социология

- Да разработи цялостна и непротиворечива социологическа теория на ик. Живот

- Да изследва ик институции и организации тяхната роля за запазване стабилността на ик отношения и ик живот

- Изследване на структурата на ик отношения ик взаимодействия между хората, и механизмите на ик поведение

- Изследване на причините формите и последиците от социалните конфликти в ик живот

- Социално неравенство, бедност, социална стратификация

- Въпросите за властта и нейната роля за регулирането и динамиката на ик процеси

-